

Plats: Landstingshuset, Gjörwellsalen

kl 14.30-14.50

Ledamöter (m) Filippa Reinfeldt Ordförande
(fp) Birgitta Rydberg 1:e vice ordförande
(s) Dag Larsson 2:e vice ordförande
(m) Lars Joakim Lundquist
(m) Marie Ljungberg Schött
(m) Olle Reichenberg
(c) Gustav Andersson
(s) Inger Ros

Ersättare (m) Boris von Uexküll tjänstgörande
(m) Peter Lundén-Welden
(m) Lotta Lindblad Söderman
(fp) Sara Svanström
(kd) Eva Lannerö tjänstgörande
(c) Kajsa Hansson
(s) Juan Carlos Cebrian tjänstgörande
(s) Mikael Sundesten tjänstgörande
(s) Janet Mackegård
(s) Peter Andersson
(mp) Lena-Maj Anding tjänstgörande

Övriga: Christina Torstensson (föredragande), Anneli Rosengren (Kommunal), Lena Almroth, Maria Brodin, Lisbeth Ekebom, Andreas Falck, Ann Fjellner, Inger Hallqvist Lindvall, Tore Johansson, Anders Nettelbladt, Kjell Nyberg, Mats Reimbertsson, Carl Rydingstam och Emma Ölmebäck

Justeras

Filippa Reinfeldt

Dag Larsson

Vid protokollet

Lisbeth Ekebom

Justeringsdatum

Anslagsdatum

§ 1

Val av justerare

Filippa Reinfeldt (m) och Dag Larsson (s) utsågs att justera protokollet.

§ 2

Godkännande av dagordningen

Hälso- och sjukvårdsnämnden godkände med vissa kompletteringar dagordningen för dagens sammanträde.

§ 3

Månadsbokslut per november och prognos för 2007

HSN 0703-0234

Inför sammanträdet förelåg ett tjänsteutlåtande den 19 december 2007.

Hälso- och sjukvårdsnämnden **beslutade**

att godkänna månadsbokslut t o m november och helårsprognos för 2007.

§ 4

Slutlig budget 2008

HSN 0704-0344

Inför sammanträdet förelåg ett tjänsteutlåtande den 9 januari 2008.

Hälso- och sjukvårdsnämnden **beslutade**

att fastställa slutlig budget för 2008 i enlighet med förslaget i tjänsteutlåtandet

att överlämna budget för 2008 till landstingsstyrelsen samt

att förklara beslutet omedelbart justerat.

...

Inför beslutet ställde ordföranden (m) proposition på följande förslag:

1 Ordförandens (m) förslag om bifall till det antagna beslutet.

2 Andings (mp) förslag (bilaga) om bifall till

att snarast under 2008 påbörja ett successivt genomförande av Hälsoval Stockholm enligt den modell som beskrivs i miljöpartiets förslag till budget 2008

att de socioekonomiska faktorerna återinförs i primärvårdens ersättningssystem

att etableringsfriheten avskaffas

att utmaningsrätten avskaffas

att områdesansvaret återinförs enligt tidigare modell

att närankuterna bibehålls

- att krav ställs i sjukhusavtalen att verksamheten ska bedrivas enligt WHO-konceptet för hälsofrämjande sjukhus (HFS)
- att i övrigt fastställa slutlig budget för hälso- och sjukvården 2008 i enlighet med miljöpartiets budgetförslag samt
- att överlämna budgeten för hälso- och sjukvården 2008 till landstingsstyrelsen för slutgiltigt fastställande i landstingsfullmäktige.
- Hälso- och sjukvårdsnämnden **beslutade** enligt ordförandens (m) förslag.
- Anding (mp) **reserverade sig** mot beslutet till förmån för sitt eget förslag.
- S-ledamöterna **deltog inte** i beslutet.

§ 5

Anmälan av överenskommelse med akutsjukhusen om ersättning och volymer 2008

HSN 0712-1982

Inför sammanträdet förelåg en anmälan den 11 januari 2008.

Hälso- och sjukvårdsnämnden **beslutade**

att lägga anmälan till handlingarna samt

att överlämna anmälan till landstingsstyrelsen för kännedom.

§ 6

Övriga frågor

- Skrivelse från Inger Ros (s) om vad kostar nedläggningarna av närakuterna? (HSN 0801-0096)
- Skrivelse från Dag Larsson (s) om att göra en översyn kring upphandlingen av ambulanshelikoptern (HSN 0801-0097)

Hälso- och sjukvårdsnämnden **beslutade** att överlämna skrivelserna till förvaltningen för beredning.

...

Slutlig budget 2008

Ärendet

I det budgetförslag för 2008 som miljöpartiet lade i landstingsfullmäktige den 26 - 27 november 2007 anvisades 39 729 miljoner kronor till Hälso- och sjukvårdsnämnden, vilket är 550 miljoner kronor mer än i majoritetens budget.

Fördelningen till ny verksamhet och omDispositionering i majoritetens budgetförslag redovisas nedan. Med anledning av att landstingsfullmäktige fastställde budgeten för hälso- och sjukvården på övergripande ramnivå anser miljöpartiet att den slutliga budgeten ska fastställas även av landstingsfullmäktige.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

- att* snarast under 2008 påbörja ett successivt genomförande av Hälsoval Stockholm enligt den modell som beskrivs i miljöpartiets förslag till budget 2008
- att* de socioekonomiska faktorerna återinförs i primärvårdens ersättningssystem
- att* etableringsfriheten avskaffas
- att* utmaningsrätten avskaffas
- att* områdesansvaret återinförs enligt tidigare modell
- att* närakuterna bibehålls

2008-01-16

- att* krav ställs i sjukhusavtalen att verksamheten ska bedrivas enligt WHO-konceptet för hälsofrämjande sjukhus (HFS)¹
- att* i övrigt fastställa slutlig budget för hälso- och sjukvården 2008 i enlighet med miljöpartiets budgetförslag
- att* överlämna budgeten för hälso- och sjukvården 2008 till landstingsstyrelsen för slutgiltigt fastställande i landstingsfullmäktige
- att* omedelbart justera beslutet

Miljöpartiets budgettram innehåller, till skillnad från den borgerliga majoritetens, en realistisk kompensation för pris- och löneökningar. Vi lägger cirka 200 miljoner mer än majoriteten i denna del. Därmed slipper vården det generella sparandet på 1,5 - 2 % som finns inbyggt i majoritetens budget.

Kunskaper finns om hur förbättringar av miljö, livsvillkor och levnadsvanor kan ge stora hälsovinster och förbättrad livskvalitet. Med en kraftsamling på hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande åtgärder kan hälso- och sjukvårdssystemet bli långsiktigt hållbart.

Miljöpartiets budget innebär att vården får täckning för omställningskostnader som kan bryta den ohållbara kostnadsutvecklingen. Radikala förändringar i arbetssätt och vårdinnehåll krävs. Under 2008 ska följande omställningsområden prioriteras:

Hälsoval Stockholm istället för Vårdval Stockholm i närvården

Reformen får på årsbasis ett nytillskott på drygt 400 miljoner – halvårseffekt finansieras för 2008. Dessutom ska de medel som majoriteten satsar på Vårdval Stockholm istället användas till nya hälsofrämjande arbetssätt enligt miljöpartiets hälsovalsreform. Hälsoval Stockholm ska genomföras stegvis under en femårsperiod. Den skiljer sig från Vårdval i korthet enligt följande:

- Vårdcentralerna blir Hälsocentraler med utökad kompetens i folkhälsofrågor och förstärkt rehabiliteringsuppdrag

---

¹ Budapestdeklarationen – överenskommelse i 17 punkter inom WHO om konceptet Health Promoting Hospitals, exempelvis hälsoorienterat synsätt i hela sjukhusets struktur, hälsofrämjande arbetsplats, hälsofrämjande vårdmiljöer och vårdprocesser, främjande av patientmedverkan, hälsovinsterorienterade metoder, utveckla kunskap om prevention och föra ut denna i samhället.

2008-01-16

- Auktorisering sker av hela team som ska arbeta multiprofessionellt samverkande med förstärkt kompetens i att arbeta hälsofrämjande – patienten väljer både hälsocentral och kontaktperson i teamet
- Nyttillkomna kompetenser i teamen är bland annat hälsopedagoger, FYSS/FaR-koordinatörer, kiropraktorer, naprapater, arbetsterapeuter och näringsmedicinsk kompetens
- Läkare får påbyggnadsutbildning i hälsofrämjande arbetsmetodik
- Ersättningen följer till största delen patientens val men de socioekonomiska faktorerna återinförs liksom områdesansvaret
- Etableringsfriheten och utmaningsrätten tas bort
- Närukuterna blir kvar och utvecklas med tillgång till specialister även på kvällstid.

Hälsofrämjande sjukhus

Akutsjukhusen får i uppdrag att arbeta enligt WHO-konceptet för hälsofrämjande sjukhus. 35 miljoner avsätts för denna omställning. Processledare ska anställas och utbildningsinsatser ska genomföras utifrån de behov som framkommit i kartläggningen som gjordes under 2006/07. I denna framkom att ”sjukhusen lagt en god grund för hälsofrämjande arbete bland personalen, men att det hälsofrämjande perspektivet inom organisation, ledning och patientarbete ännu är svagt utvecklat.”

Det hälsofrämjande arbetet (HF) på sjukhus ska bedrivas systematiskt på de olika nivåerna, HF org., HF sam., HF pers. och HF pat.

- HF organisation: Hälsofrämjande tankesätt ska konsekvent integreras i styrdokument på alla nivåer, från uppdrag och upphandlingar av vård, avtal, budgetredovisningar, arbetsbeskrivningar, personalutbildningar och vårdprogram.
- HF samhälle: Kunskapsöverföring från experter inom sjukhusorganisationen till olika nyckelaktörer vad gäller arbete med människors hälsa i närsamhället och till riksnivån i de fall nationella beslut behövs.
- HF personal: Personalen ska erbjudas en stödjande miljö i arbetet med den egna hälsan t.ex. kost, motion, rökslutastöd m.m.
- HF patient: Patientskolor för livsstilsrelaterade sjukdomar, mätning av vårdresultat genom patientupplevd livskvalitet, läkande sjukhusmiljöer med tillgång till konst och natur, kost enligt landstingets kostpolicy m.m.

Grön hälsa och rehabilitering

Miljöpartiet föreslår att 15 miljoner kronor avsätts för att utveckla området grön hälsa och rehabilitering, natur och djur i vården under 2008 i ett första steg i primärvården. Nygamla kunskaper om naturens läkande kraft har nu börjat utforskas och den vetenskapliga evidensen på området är ökande.

2008-01-16

All form av hälsovård och rehabilitering, där naturens läkande krafter används i någon form ingår i detta begrepp. Det kan vara en terapiträdgård, med trädgårdsarbete och fysisk aktivitet eller en naturligt vilsam miljö, utan störande inslag, där man kan återhämta sig efter någon form av stress. Det kan också vara tavlor med naturmotiv eller en utsikt över naturen genom ett sjukhusfönster eller annan vårdmiljö som bidrar till stressdämpning och läkning.

Till grön hälsa och rehabilitering hör också att umgås med djur, vanligast är särskilt utbildade vårdhundar. Det finns projekt med djur i vården inom omsorgen, inom äldreboenden och inom hälso- och sjukvården i Sverige. Inom socialtjänsten i Stockholm fanns tidigare vård och boende för våldsutsatta flickor där hästar användes för att hjälpa dem tillbaka till ett normalt fungerande liv men vanligast i arbetet med människor i vården är hunden. I USA är vårdhunden etablerad även inom den högspecialiserade cancervården och till och med inom intensivvården.

Miljöpartiet menar att grön hälsa och rehabilitering är de metoder i vården som hjälper människor att bibehålla och återfå hälsa, funktionsförmåga och livskvalitet på ett så naturligt sätt som möjligt, oftast helt utan läkemedel och med minimala biverkningsrisker.

Befolkningens hälsoläge och uppföljning av hälso-och sjukvården

Indikatorerna och effektmålen för att mäta förändringar i befolkningens hälsoläge behöver utvecklas. Det är bra att man mäter hur individer bedömer sitt allmänna hälsotillstånd, men mer specifika parametrar som svarar mot de områden där ohälsotalen är som högst, dvs psykisk ohälsa och rörelseorganens sjukdomar behöver läggas till. Det är allvarligt att 23 % av kvinnorna och 18 % av männen enligt vårdbarometerns mätning inte skattar sin hälsa som god. Dessa är en viktig målgrupp för de insatser som ska ingå i Hälsoval Stockholm. Av vårdbarometern framgår att 40 % av kvinnorna och 34 % av männen *inte* har "ett stort eller mycket stort" förtroende för vården och 22 % anser att de *inte* har tillgång till den vård de behöver. Detta innebär att hälso- och sjukvården måste förändras så att den bättre svarar upp mot behoven hos dem som idag är missnöjda. Detta kräver åtgärder beträffande tillgänglighet, bemötande och lyhördhet för patientens individuella behov av vårdinsatser.

Effektiv läkemedelsbehandling och utveckling av andra behandlingsmetoder

I majoritetens budget har en stor del av det ökade landstingsbidraget behövt användas för anpassning till aktuellt kostnadsläge och för fortsatta ökningar 2008. Trots detta säger riskanalysen att läkemedelsbudgeten är svag. Miljöpartiet vill möta dessa utmaningar med stora utbildningsinsatser mot onödig och felaktig läkemedelsanvändning. Studier visar att 10 – 15 % av alla inläggningar på sjukhus orsakas av felaktig läkemedelsbehandling,

2008-01-16

särskilt de äldre far ofta illa av för mycket 'mediciner. Det finns goda förutsättningar att minska läkemedelsnotan och ändå förbättra folkhälsan utan mediciner i många fall. Förändringar i livsstil, av levnadsvanor och miljö samt olika manuella terapiformer ska användas i ökad utsträckning. Detta blir en viktig uppgift för Hälsoval Stockholm och Hälsofrämjande sjukhus.

Mäns våld mot kvinnor

I budgeten avsätter miljöpartiet 5 miljoner extra för implementering av handlingsprogrammet mäns våld mot kvinnor och för start av uppbyggnad av ett kunskapscentrum inom Södersjukhuset.

Vården av kvinnor som blivit utsatta för våld har under många år varit eftersatt. Den måste bli mer differentierad och bygga på ett ökat samarbete med kommunerna, länsstyrelsen, frivilligorganisationer m. fl. aktörer. Barnens behov behöver också uppmärksammas mer. Miljöpartiet anser det vara helt rätt att samla kompetensen på Södersjukhuset.

Övriga satsningsområden

- Folktandvården medges endast en mindre prishöjning – 0,7 % mot äskade 2,25 %
- Psykiatrin – fler vårdplatser och förstärkt hälsofrämjande uppdrag – 20 miljoner
- Beroendevården förstärkning samt utredning av sprututbytesprogram – 10 miljoner
- Njursjukvården – prevention och utökad dialys – 30 miljoner
- Specialistmottagning för personer med särskilt miljökänslighet, ohälsa av dentala material, elöverkänslighet, kroniskt trötthetssyndrom – 8 miljoner
- Implementering av den kommande policyn för alternativ- och komplementärmedicin – 2 miljoner